

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Acta Synodalia Dioecesana Ecclesiae Mediolanensis, Pars Secunda

Borromeo, Carlo

Brixiae, 1603

Ordo Ministrandi Eucharistiae Sacramentum infirmis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11399

ca. causas item ostendet afflictionum, quas Deus pater amantissimus, & medicus sapientissimus, tanquam medicamenta fidelibus adhibet.

Orationibus etiã breuibus vtetur, quas vnã cum ægroto pronuntiabit, ad illius impatiẽtiam sedãdam, depellendamve. Cohortabitur præterea, & cõsolabitur eum, prout affectum esse viderit; agetq; pluribus, aut paucis, pro prudentia charitateq; sua. In eoq; denique diligens erit, vt omnem ex infirmi animo mœstiam abijciat, paratusq; sit, depositum suum, quandoq; illud repetere Deus voluerit, libentissimè reddere.

Si in vrbe, aliove loco æger est, vbi Archiepiscopus moretur; eum inducat ad benedictionẽ Archiepiscopalem vnã cum indulgentia, cuius facultatem Apostolicam habet, piẽ petẽdam, ipsam etiã Archiepiscopum ipse poterit quandoq; de illius morbo ægritudineve certiorẽ facere; qui eundem sponte visitabit, & consolabitur; aut alium mittet.

In grauescente morbo Parochus infirmum crebrius inuiset, & iuuare ad salutem conabitur quam diligentissimè.

Si mortis tempus instare viderit, aget ad prescriptum, commendationisq; animæ officium præstabit. Monebit etiam instante periculo se confestim vocari, vt in tempore præsidio sit morienti.

ORDO MINISTRANDI

Eucharistiæ Sacramentum

infirmis.

PAROCCHVS conuocatis parochiæ suæ clericis certis campanæ percussionibus; & item confratribus sanctissimi Sacramenti in Ecclesia parochiali; paratis item cereis, & umbella; manus lauabit.

Postea super pelliceo, stola, & pluuiali rubeis indutus, ad altare genibus flexis paululum tacitus orabit; mox ascendit, genuflectit, aperit tabernaculum; iterum genuflectit, extrahit pixidẽ suo velo tectam; super corporali in altari explicato collocat; rursus genuflectit, & claudit tabernaculum.

Tectis serico velo rubeo humeris, brachiisque, sumit pixidem; & eaque manu eodem velo cooperitã, sinistra pedem te-

nens, dextera nodum ipsius pixidis, & sub umbella procedit; quæ a dignioribus laicis deferetur.

Clericus vnus præibit, qui aquæ benedictæ vasculum cum aspergillo deferet; & tintinnabulum item per certa intervalla pulsabit; cuius sonitũ populus ad religionis cultũ sanctissimo Sacramento tribuendum genibus flexis procedens excitetur.

Alter item clericus, si fieri poterit, adiungetur, qui bursam rubeam corporali incluso concinnè feret ante pectus; & item librum hunc, de quo ipse Parochus, quæ oporteat, recitabit.

Cerei duo lateribus inclusi à confratribus sanctissimi sacramenti præferentur; quæ lumina ventorum vi, præsertim per hyemem, extingui nõ possint.

Septem psalmos penitentiales Parochus in via piẽ recitabit; quos, si longum est iter, repetet, præsertim psalmũ Miserere; & alias etiam religiosas preces, hymnos, & psalmos accommodatos, quatenus spatium dabitur; idq; cum sacerdotibus, & clericis, qui comitabuntur, alternatim.

Reliqui fideles bini prosequuntur, orantes ipsi quoque; primo loco scholares sanctissimi Sacramenti deinde reliqui, viri scilicet, postremò femina; hæc capite velato, illi omnes capite aperto: omnes manu candelas accensas tenentes, vt plures possunt. viri autem aliqui poterunt à lateribus etiam cum luminaribus comitari.

Cubiculum ægrotantis Parochus ingrediens dicit. *V. Pax huic domui.* *R. Et omnibus habitantibus in ea.*

Tum reponit sanctissimum Sacramentum in mensa apparatus, candelis accensis, supposito pixidi corporali explicato; & genuflexus illud adorat. Postea surgens, aspergit illum cum aqua benedicta accipit; ægrotum aspergit ad similitudinẽ crucis, cubiculum, & reliquos qui presentes adsunt, dicens Antiphonam. *Asperges me dñe hyssopo, & mundabor: lauabis me, & super niuem dealbabor. V. Gloria patri, &c. R. Sicut erat &c. tum repetit Antiphonam.*

Asperges me dñe hyssopo, &c. vt supra. Mox dicere pergit preces sequentes,

ita

Et versus ad ægrotum, vt tamen etiam
Sanctissimum Sacramentum reuerenter
aspiciat.

V. Saluum fac seruum tuum.
R. Deus meus sperantem in te.
V. Mitte ei auxilium de sancto.
R. Et de Sion tuere eum.
V. Nihil proficiat inimicus in eo.
R. Et filius iniquitatis non apponat no-
cere ei.
V. Esto ei domine turris fortitudinis.
R. A facie inimici, & persequentis.
V. Domine exaudi orationem nostram.
R. Et clamor noster ad te perueniat.
V. Dominus vobiscum.
R. Et cum spiritu tuo.

Oratio.

Deus infirmitatis humane singulare
præsidium; auxiliij tui super infir-
mum famulum tuum ostende virtutem:
vt ope misericordie tue adiutus, eccle-
siae tue sanctæ in cœlis representari
mereatur. Per dominum nostrum &c.

Si ægrotus extra lectum genibus fle-
xis esse poterit, vt supra dictum est, scam-
num panno mundo ecclesiastico stratum
ante se habeat: aut ipsum pannum sal-
tem a clericis, clericove sustentatum.
Si verò in lecto esse necesse sit, vt potest
elevator, & amictus, communicabit, pan-
no itidem ante se extenso.

Hic clericus versus sanctissimum Sa-
cramentum & Parochum genuflexus, mo-
net ægrotum & ceteros omnes, signum
Crucis sibi adhibere: & ipse signans se
dicit: In nomine patris, & filij, & spiri-
tus sancti. Amen. & manibus iunctis con-
fessionem generalem dicit; ægrotus si po-
test cum eo saltem submissa voce pro-
nunciante, aut saltem attentè audiente:
percutitque ter pectus ad ea verba, mea
culpa, &c.

Confiteor Deo omnipotenti. vt supra.

Qua confessione pronunciata, Paro-
chus dicit: Deo gratias. tum statim per-
git dicere manibus iunctis: Misereatur
tui omnipotens Deus, &c. vt supra.
Post manu dextera Crucis signum ver-
sus ægrotum adhibet, & dicit: Indulgen-
tiam absolutionem. vt supra. Postea di-
cit sequentem orationem manibus ex-
tentis, & clerico librū tenente. Oratio.

Dominus noster Iesus Christus, qui
dixit discipulis suis: quæcunque li-

gaueritis super terram, erant ligata &
in cœlo; & quæcunque solueritis super
terram, erunt soluta & in cœlo: (de quo-
rum numero, quamuis indignos nos esse
voluit) ipse te absoluat ab omnibus pec-
catis tuis, quæ quouis modo, cogitatio-
ne, locutione, & operatione egisti, atq;
a peccatorum nexibus absolutum, perdis-
cere dignetur ad regna cœlorum. Qui
cum Deo patre, & spiritu sancto viuit,
& regnat in secula seculorum. R. Amen.

Vbi Parochus hæc precatus erit, ad
mentem se conuertit, genuflectit, aperit
pixidem; iterum genuflectit, manu fini-
stra pixidemprehendit, & alterius ma-
nus duobus digitis pollice & indice sa-
cramentum accipit, paululumque de pi-
xide eleuat, & conuersus in medio men-
sæ versus ægrotum, vt is illud adoret, bre-
ui pro personæ, & temporis ratione ex-
citat illius fidem, & deuotionem.

Tum clericus genuflexus vt supra, dicit:
Domine non sum dignus, vt intres sub
tectum meum, sed tantum dic verbo tuo,
& sanabitur anima mea. quod iterum,
ac tertio repetet, per singulas vices pec-
tus percussens quæ formula etiam vtem-
dum est, cum scilicet communio mini-
stratur. & ægrotus unà cum clerico eam
pronunciabit, saltem submissa voce.

Quibus verbis pronunciatis, Paro-
chus cautè, & diligenter præbet ei san-
ctissimum Sacramentum, & signum cru-
cis super pixidem ante faciem ægroti
faciens, dicit: Corpus Domini nostri
Iesu Christi custodiat animam tuam in
vitam æternam. Ægrotus respondet.
Amen. videat verò Parochus, vt ante-
quam Sacramentum præbeat, satis spa-
tij relinquat ad dicendum: Amen.

Si verò infirmo communionem pro-
viatico ministrat, dicat hoc modo:

Accipe frater (si verò scilicet scilicet
ror, viaticum Corporis Domini nostri
Iesu Christi, qui te custodiat ab hoste
maligno, & perducatur in vitam æternam.
ægrotus respondet. Amen.

Postea Parochus digitis pollice & in-
dice quibus ministravit, super pixide si-
mul iunctis, ad mensam reuertitur. vbi
deposita pixide super corporale, eaque
contecta, tum facta genuflexione, statim
digitos quibus Sacramentum tetigit,

FINIS

vino & aqua abluit in vase non consecrato. al. eum vsu præcipue parato, quod secum portandum curabit; tum purificatorio abstergit. clericus autem præbet ægroti ablationem; quod si ægrotus sumere non potest, eam ad ecclesiam deferet, & in sacrarium mittet.

Facta purificatione, Parochus stans vt supra dicit manibus iunctis.

V. Domine exaudi orationem nostram.

R. Et clamor noster ad te perueniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo. Deinde manibus extentis orationem sequentem.

Domine sancte, pater omnipotens, æterne Deus, te humiliter deprecamur; vt accipienti fratri nostro (vel) sorori nostræ, sacrosancam Eucharistiam corporis & sanguinis Domini nostri Iesu Christi filij tui, & animæ & corporis sit salus. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum &c.

Hic infirmum Parochus aliquid admonebit, ex ijs quæ supra exposita sūt: hocque in primis, vt in tempore petat extremam vñtionem: si que in eo statu est, vt non sit differenda, ipse Parochus nullam moram interponet.

Videbit antequam inde discedat, vt si aliquando Sacramentum palato ægroti adhæserit, tatum vini, aut aquæ det, vt illud glaciât: quod vbi factum viderit, ad mensam genuflectet, & pixidem capiet, vt attulit; & versus ægrotum cum ea crucis signum faciet.

Ita ad ecclesiam rediens quo ordine venerat, dicit caticum sequens: & item alias religiosas preces ad hunc vsu accommodatas (præcipue cum longum est iter) cum sacerdotibus, & clericis alternatim vt supra.

Benedicite omnia opera Domini Domino &c. vsque ad finem cantici.

Reuersus verò collocat debita reuerentia pixidem cum Sacramento super altari, supposito corporali extento; genuflectit; postea stans manibus iunctis dicit:

V. Panem de celo præstitisti eis.

R. Omne delectamētum in se habēt.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo. Tum manibus extentis dicit orationem sequentem.

Deus, qui nobis sub Sacramento mirabili passionis tuæ memoriam reliquisti; tribue quæsumus: ita nos corporis & sanguinis tui sacra myteria venerari; vt redemptionis tuæ fructū in nobis iugiter sentiamus. Qui viuus &c.

Qua oratione peracta, genuflectit; pixidem vtraq; manu tenens, signum crucis cum ea versus populum adhibet, benedicens his verbis:

Benedicat vos omnipotens Deus, pater, & filius, & spiritus sanctus. R. Amē. Deinde conuersus ab alia parte ad altare, reponit pixidem in tabernaculo, genuflectit, postea claudit.

Tum indulgētiam publicè denunciât ijs concessam, qui Sacramentum eo modo comitantur; paucis verbis eos cohortans, vt in religioso eo instituto perseverent: & ita fideles in pace dimittit.

DE SACRAMENTO Extremæ Vñtionis.

Rubricæ, seu instructiones.

EX TREMO vitæ nostræ tempore præsidia diuinæ gratiæ nos eò plura habere conuenit, quò & vehementius torquemur metu mortis impendentis, & in periculo etiam maiori versamur. Sicut igitur clemētissimus Redemptor noster diuina in alijs sacramentis adiumenta fidelibus, dum in hoc sæculo viuunt, parauit: ita hoc extremæ vñtionis Sacramento, finem vitæ huius, tanquam firmissimo quodam, cœlestique præsidio communit.

Hoc Sacramentum à Christo Domino ut cætera sacramenta est institutum; apud Marcum quidem insinuatum, per Iacobum autem Apostolum ac Domini fratrem fidelibus commendatum, ac promulgatum. Infirmatur, inquit, quis in vobis? inducat presbyteros ecclesiæ, & orent super eum, vngentes eum oleo in nomine Domini: & oratio fidei saluabit infirmum; & alleuiabit eum Dominus; & si in peccatis sit, remittentur ei.

Administrantur in ecclesia fidelibus plures sacræ vñtionis, veluti, Baptismi, Confirmationis, Ordinis: & quoniam hæc extrema est, quæ fidei graui-

Marc. 6.
Iacobi 5.